

Gribskov Gymnasiums projektbeskrivelser til NordUng, efteråret 2025

Gribskov Gymnasium og det nordiske perspektiv i undervisning

Gribskov Gymnasium er en skole med en nordatlantisk profil med vores Nordatlantiske Gymnasielklasse (NGK), hvor eleverne går i 1.g. i Danmark på Gribskov Gymnasium, i 2.g. (1. semester) på Færøerne på Miðnám á Kambsdali og (2. semester) i Island på Verzlunarskóli og i 3.g i Grønland på GUX Sisimiut. I den forbindelse prioriterer vi det nordiske og særligt det nordatlantiske perspektiv højt i undervisningen i NGK og på skolen generelt. I skoleåret 2023-2024 deltog vi i NordUngs pilotprojekt med et forløb i historie i to klasser (NGK og en almindelig STX-klasse) om selvstændigheds- og samhørighedsbevægelser i Nordatlanten med fokus på dannelse til nordatlantisk medborgerskab, og i skoleåret 2024-2025 deltog vi med det forløb i danskfaget om slægten i nordisk litteratur, et forløb i samfundsfag om parlamentariske forskelle i Nordatlanten og et forløb i naturgeografi om klimaforandringer og -tilpasning i Skandinavien og Nordatlanten. Vi har tidligere haft fællestimer med den færøske digter Dania O. Tausen og den grønlandske forfatter Niviaq Korneliussen, hvis roman *Blomsterdalen* vi har indkøbt som klassesæt til værklæsning i danskundervisningen, ligesom der i historiefaggruppen for et par år siden var stor opbakning til indkøb af Winnie Færks fremstilling *Undskyld? Kampen om Danmark og Grønlands fælles fortid*. I foråret 2024 var danskgruppen på ekskursion til Lund, hvor vi besøgte Katedralskolen og deres svenskfaggruppe og drøftede ligheder og forskelle i vores læreplaner samt udvekslede danske og svenske litterære tekster. På Gribskov Gymnasium finder vi altså Norden og vores nordiske identitet afgørende at undervise i, da det er vores ambition at danne eleverne til kulturelt og politisk medborgerskab i fremtidens nordiske offentlighed. Derfor vil vi gerne bidrage til NordUngs videre arbejde i hovedprojektet fra august 2025 med følgende fag og forløb:

- To undervisningsaktiviteter i et forløb i danskfaget om litterær kvalitet og kanondebatten i Norden
- Et tværnationalt komparativt projekt om byudvikling, bysociologi og bæredygtighed i samfundsfag (Gribskov gymnasium) og naturkundskab (Spyken gymnasium)

Medvirkende klasser og lærere

- Christina Holst, stx-klasse
- Martin Brorson Prag, stx – klasse

Undervisningsaktivitet i et forløb i danskfaget om litterær kvalitet og kanondebatten i Norden

Projektplan:

- August: Opstart på forløbet med fokus på litterær kvalitet
- September: Analyse af tekster til kanondebatten i Danmark, Norge og Sverige
- Oktober: Refleksivt arbejde med kanondebatten i Norden gennem dels et rollespil (debat om kanon i Norden med udleverede synspunkter fra teksterne til kanondebatten), dels formulering af og argumentation for nye kanonkriterier til en nordisk litteraturkanon. Det er disse to undervisningsaktiviteter publiceres på *Norden i skolen*.
- November: Evaluering og publicering

Formål:

Undervisningsaktiviteterne skal understøtte elevernes nordiske dannelse med blik for ligheder og forskelle i styredokumenterne de tre landes modersmålsfag og understøtte elevernes demokratiske dannelse gennem debat, herunder evnen til at argumentere for et synspunkt og lytte og reflektere over andre synspunkter.

Idéer til materiale:

- Sørensen, Mimi og Mads Rangvid: *Litterær kvalitet og kanon*, Daneklærerforeningens Forlag, 2023.
- Debatindlæg i den danske kanondebat:
 - Carlsen, Mischa Sloth og Ditte Eberth Timmermann: "Vores danskkanon er forældet. Og hele ideen om en rigid og eviggyldig liste på 14 navne er forkert" på: *Politiken*, 02.04.2022. <https://politiken.dk/debat/art8696712/Vores-danskkanon-er-forældet.-Og-hele-ideen-om-en-rigid-og-eviggyldig-liste-på-14-navne-er-forkert> (læst: 05.02.2025)
 - Hesseldahl, Morten: "En litterær kanon vil styrke den fælles kultur og generelle dannelse" på: *Berlingske*, 01.09.2021. https://www.berlingske.dk/det-gode-liv/morten-hesseldahl-en-litteraer-kanon-vil-styrke-den-faelles-kultur-og?gaa_at=eafs&gaa_n=AerBZYP8FgOJTria1HUyqGpcg34xATi-oEKFrohPIS2BX0iVt6zCnmG15f6Sw&gaa_ts=67a77206&gaa_sig=DF96G_PVCRwIU0dot0WkwRDkqA8iWIBxoyTjIL86mdJ-1eNbwB_JRGEIW0abZVmqaqIV3wZd1SwIZra0elZA%3D%3D (læst: 08.02.2025).

- Rosenkrantz-Theil, Pernille: ”Svar på spørgsmål 183”, på: *Folketinget*, 7. april 2021, <https://www.ft.dk/samling/20201/almindel/buu/spm/183/svar/1766531/2367272.pdf> (läst: 08.02.2025).
- Debatindlæg i den svenske kanondebat:
 - Läckberg, Camilla m.fl.: ”En statlig kanon hör inte hemma i en demokrati” på: *Expressen*, 08.11.2022. <https://www.expressen.se/kultur/ide/en-statlig-kanon-hor-inte-hemma-i-en-demokrati/> (läst 08.02.2025).
 - Prekopic, Vesna: ”Förslaget om litteraturkanon i skolan borde mötas av applåder” på: *Dagens Nyheter*, 26.10.2022. <https://www.dn.se/kultur/vesna-prekopic-forslaget-om-litteraturkanon-i-skolan-borde-motas-av-applader/> (läst 08.02.2025).
- Debatindlæg den norske kanondebat:
 - Hauge, Peder Lofnes: ”Ein ny kulturkanon i skulen må innehalde like mykje Noreg som Norge” på: *Utdanningsnytt*, 27.01.2025. <https://www.utdanningsnytt.no/kanon-noregs-mallag-nynorsk/ein-ny-kulturkanon-i-skulen-ma-innehalde-like-mykje-noreg-som-norge/429487> (läst: 06.02.2025)
 - Lydersen, Trond: ”Interview med kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun: Vi må ha en tydeligere norsk forankring i skolen” på: *NRK*. 23.12.2024. <https://www.nrk.no/norge/-vi-ma-ha-en-tydeligere-norsk-forankring-i-norsk-skole-1.17168584> (läst: 06.02.2025)
 - Ulvestad, Roar: ”Kanon er et for enkelt svar på et vanskelig spørsmål” på: *Utdanningsnytt*, 21.01.2025. <https://www.utdanningsnytt.no/kanon-kompetansemal-norsk/kanon-er-et-for-enkelt-svar-pa-et-vanskelig-sporsmal/428958> (läst: 06.02.2025)

Spyken Gymnasium og det nordiske perspektiv i undervisning

Spyken har tidigare positiva erfarenheter av utbyten inom Norden, men har inte i dagsläget något aktivt utbyte med andra nordiska länder inom samhällsprogrammet. Istället är det andra språkområden som är fokus för utbytena, och våra elever åker till bland annat Marseille, Irland, Tyskland och Spanien. Att komplettera dessa utbyten med ett samarbete inom ramen för NordUng skulle öka elevernas kunskap och förståelse för sina närmsta grannar både geografiskt och kulturellt och samtidigt stärka elevernas identitet som nordiska medborgare. Eftersom många av våra elever pendlar för att gå på Spyken är de väl förtrogna med idén om att leva och verka i en region, inte bara en hemstad, och därför känns det naturligt att utvidga deras horisont till att omfatta Köpenhamn, Danmark och i förlängningen förhoppningsvis hela Norden og forhåbentlig været et startpunkt för mer nordiskt fokus på Spyken.

Tværnationalt komparativt projekt om offentlig instansers byudvikling, bysociologi og bæredygtighed i samfundsfag og naturkundskab med Lynetteholmen og Brunnshög som cases.

Projektplan:

- August: Opstart på forløbet med fokus på faglig fordybelse.
Gribskov gymnasium lærer i samfundsfag om:
 - Byudvikling i et arkitektonisk, politisk og økonomisk perspektiv
 - Bysociologi. Hvordan påvirker de boligområder vi bor og lever i os?
- Spyken gymnasium lærer i naturkundskab om:
 - Hållbarhet, särskilt den ekologiska delen och tex SDGs
 - Klimatpåverkan, tex från resor
 - Ekosystemtjänster och biodiversitetens roll för stabila ekosystem,
- September: Skolebesøg til både Lund og København, hvor eleverne er på byvandring i de to udviklingsområder og møder centrale politiske, administrative og ?? aktører, som de interviewer.
- September – oktober. Efter de to ekskursioner arbejde eleverne i de to klaser med at lave en rapport om Lynetteholmen og Brunnshög med fokus på aspekter af byplanlægning, bysociologi og bæredygtighed. Rapporterne skrives som udgangspunkt på tværs af klasser med en gemensam produkt (redovisningar, paneldebatt, posters, korta filmer?) och sedan individuella reflektioner og provfrågor som lærerne kan bedöma var för sig på de to skoler.
- November: Evaluering og publicering.
Det er oplæggene til byvandringerne og formen for projektrapporterne, der publiceres på *Norden i skolen*.

Formål:

Undervisningsaktiviteterne skal understøtte elevernes forståelse af en samhørighed med andre nordiske unge i forhold til byplanlægning og bæredygtighed i deres nærområde og give dem en konkret oplevelse af, hvordan man kan arbejde tværfagligt med en fælles faglig problematik.

Samfundsfag vil bidrage med konkret viden om de politiske, økonomiske overvejelser der ligger til grund for de to byudviklingsprojekter og se nærmere på de potentielle sociologiske konsekvenser af de to projekter. Naturkundskab vil gå i dybden med at undersøge de bæredygtige elementer i de to projekter og overveje hvordan især Lynetteholmen kan få betydning for vandmiljøet i Øresund.

Idéer til materiale:

- Lund kommunes hjemmeside om Brunnshögprojektet
<https://www.futurebylund.se/project/lunds-kommun-brunnshog-innovationernas-stadsdel>
- By og havn om miljøovervågning af Lynetteholmprojektet
<https://byoghavn.dk/lynetteholm/miljoovervaagning/>
- Smart city Sweden om det bæredygtige i Brunshög
<https://smartcitysweden.com/best-practice/431/the-new-district-of-brunnshog-a-future-to-believe-in/>
- Byplanblog, om den manglende helhedsplan for Lynetteholmen
<https://www.byplanlab.dk/byplanblog/1026-2/>
- Rapport om de bagvedliggende byplanlægningsmæssige rammer for Lynetteholmen og de miljøvurderinger der laves i den forbindelse
<https://www.naturvardsverket.se/4a499f/contentassets/4011620de10748789b7a1532a9cef817/bilag-2-planen.pdf>

Idéer til undervisningsaktivitet:

Implementering af NordUngs hovedprojekt

Forløbene kan primært genbruges i forhold til at planlægge ekskursioner og rapportskrivning. Det vil både være muligt at bruge det i forbindelse med en tværnationalt og fællesfagligt fokus på den samme problematik, og i en mere enkeltfaglig og særnational sammenhæng.

Forløbet vil dog have som ambition at vise, at det kan lade sig gøre at arbejde på tværs af fag og nationalitet om et fælles stofområde.

